

Målnummer:	Ö1027-00	Avdelning:	3
Avgörandedatum:	2000-02-15		
Rubrik:	Fråga om statens behörighet att ansöka om gäldenärs försättande i konkurs när gäldenären överklagat större delen av de skattefordringar som staten lagt till grund för konkursansökan. Också fråga om betydelsen av ett misslyckat utmätningförsök när det fordringsbelopp som skall läggas till grund för insolvensprövningen är väsentligt lägre än det som legat till grund för utmätningförsöket.		
Lagrum:	2 kap. 6 § och 8 § konkurslagen (1987:672)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1989 s. 378• NJA 1996 C 79		

REFERAT

Kronofogdemyndigheten i Göteborg yrkade att Ö.C. skulle försättas i konkurs. Till grund för ansökningen låg skattefordringar om drygt 2 milj. kr. Enligt kronofogdemyndigheten hade Ö.C. vid utmätningförsök visats sakna utmätningbara tillgångar.

Ö.C. bestred ansökningen i första hand på den grunden att staten inte var behörig sökande, i vart fall inte på grund av fordringarna avseende skattetillägg, och i andra hand på den grunden att han inte var på obestånd. Av det fordrade beloppet vitsordade han endast 200 000 kr avseende bilförmån. Ö.C. gjorde gällande att han hade förvärvsförmåga och hade möjlighet att genom lån betala den vitsordade skulden.

Ö.C. anförde vidare: Enligt Europakonventionens 6:e artikel punkt 2 skall var och en som blivit anklagad för brott betraktas som oskyldig till dess hans skuld lagligen fastställts. Ett av skattemyndigheten debiterat skattetillägg är att betrakta som ett anklagande om brott och denna debitering är inte grundad på beslut av domstol. I konsekvens med detta kan staten inte anses vara behörig att söka någon i konkurs för skattetillägg som inte har fastställts av domstol. - Skattebesluten avseende taxeringsåren 1996 och 1997 har överklagats till länsrätten. Skattemyndigheten har inte yttrat sig om eventuell omprövning. Parallellt med skatteutredningen har förundersökning vad gäller eventuell skattebrott utförts men den 1 september 1999 har åklagaren lagt ner åtalet då brott ej kunde styrkas. Länsrätten kommer med all säkerhet att ändra skattemyndighetens beslut på grund av att skattemyndigheten har gjort konstiga avvägningar.

Kronofogdemyndigheten åberopade att statens skattefordringar på Ö.C. var förfallna till betalning och att dessa civilrättsliga fordringar hade konstaterats i laga ordning.

Ö.C. åberopade som skriftlig bevisning överklaganden av skattemyndighetens omprövningsbeslut avseende taxeringsåren 1996 och 1997.

Göteborgs tingsrätt (1999-12-14, tingsnotarien Magnus Larsson) lämnade ansökningen utan bifall på följande skäl.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att statens fordran, såvitt utredningen utvisar, uteslutande grundar sig på skattemyndighetens beslut att debitera Ö.C.

tillkommande skatt och att denna debitering, till skillnad från skattetillägg, inte kan anses ha några straffrättsliga beröringspunkter. Tingsrätten finner därför, med beaktande även av att Ö.C. vitsordat en del av utmätningfordran, att staten är behörig sökande.

Enligt 103 § uppbördslagen (1953:272) inverkar inte en begäran om omprövning eller ett överklagande av ett beslut enligt samma lag på skyldigheten att betala den skatt, som omprövningen eller överklagandet rör. Detta innebär att en gäldenär, som enligt ett icke lagakraftvunnet beslut häftar i skuld för skatter, efter ett resultatlöst utmätningförsök kan försättas i konkurs. Under dessa omständigheter kan emellertid inte utmätningfordringen anses styrkt i konkurslagens mening, varför det ankommer på konkursdomstolen att vid prövningen av konkursansökan även självständigt pröva frågan om utmätningfordrans existens på grundval av det i målet åberopade materialet. Det förhållande att Ö.C. visats sakna utmätningbara tillgångar kan därvid inte tillmätas någon betydelse (NJA 1989 s. 378).

Ö.C. har gjort gällande att prövningen i länsrätten vad avser de överklagade besluten måste resultera i att dessa ändras till hans förmån. Det står klart att Ö.C. bedriver verksamhet av en speciell karaktär och att denna verksamhet medför svårigheter med redovisningen. Den i målet föreliggande utredningen tillåter inte något välgrundat antagande om skattemålets slutliga utgång och tillåter därför inte heller den bedömningen att det är osannolikt att Ö.C:s skatteskulder vad avser de överklagade besluten kan komma att nedsättas på sätt som Ö.C. gjort gällande. Ö.C. har emellertid vitsordat en skuld om totalt 200 000 kr. Han har vidare uppgett att han har förvärvsförmåga och att han kan låna upp pengar till täckande av detta skuldbelopp. Vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken inom de senaste sex månaderna före konkursansökningen har det framgått att Ö.C. saknat tillgångar till full betalning av utmätningfordringen. Vid sådant förhållande skall en gäldenär enligt 2 kap. 8 § konkurslagen anses vara på obestånd om inte annat visas. Detta utmätningförsök utvisar emellertid att Ö.C. saknade tillgångar till täckande av en fordran om drygt 2 milj. kr och kan inte här läggas till grund för insolvenspresumtionen enligt 2 kap. 8 § konkurslagen, då den av Ö.C. vitsordade skulden är väsentligt lägre än utmätningfordran (jfr NJA 1996 not C 79). Det ankommer därför på staten att på annat sätt styrka att Ö.C. är på obestånd. Någon ytterligare utredning till styrkande av detta påstående har dock inte presenterats.

Det är således inte visat att Ö.C. är på obestånd och konkursansökan skall på nu anförda skäl lämnas utan bifall.

Riksskatteverket överklagade beslutet och yrkade att Ö.C. skulle försättas i konkurs.

Ö.C. bestred ändring.

Hovrätten för Västra Sverige (2000-02-15, hovrättslagmannen Staffan Levén samt hovrättsråden Bertil Josefson och Pär Zelano) avslog överklagandet.

I skälen för beslutet anförde hovrätten.

Ö.C. har överklagat större delen av de skattefordringar staten lagt till grund för sin konkursansökan. Som tingsrätten konstaterat inverkar inte Ö.C:s överklagande på skyldigheten för honom att betala den debiterade skatt som överklagandet rör. Ö.C. har inte erhållit anstånd med erläggandet av skatten. Vid sådant förhållande har staten varit behörig att ansöka om Ö.C:s försättande i konkurs såväl ifråga om den del som överklagats som den del av skattefordringarna som Ö.C. medgett.

För frågan om Ö.C. är på obestånd är det av avgörande betydelse om staten har den fordran som överklagandet avser. Eftersom taxeringsbeslutet inte har vunnit laga kraft kan det inte utan vidare läggas till grund för bedömningen av

om och i vad mån staten har denna fordran. Frågan om så är fallet skall, som tingsrätten konstaterat, prövas självständigt i förevarande mål på grundval av i målet åberopat material.

De skäl Ö.C. anfört i överklagandena är inte sådana att de kan lämnas utan avseende mot bakgrund av att staten i konkursärendet inte presenterat någon utredning alls om grunderna för debiteringen. Det i förevarande mål åberopade materialet tillåter sålunda inte den bedömningen att det är osannolikt att Ö.C. helt kan vinna framgång med sitt överklagande (se NJA 1989 s. 378). Således har det i denna del inte visats att de av staten åberopade skattefordringarna är sådana att de skall beaktas vid insolvensprövningen.

Ö.C. har emellertid godtagit att han har skulder om 200 000 kr till staten. Det åberopade utmättningsförsöket - s.k. tillgångsundersökning vid vilken Ö.C. befanns sakna utmättningsbara tillgångar - gjordes med utgångspunkten att Ö.K. hade en skuld på drygt två miljoner kr. Förhållandet att det fordringsbelopp som skall läggas till grund för insolvensprövningen är väsentligt lägre än det som legat till grund för utmättningsförsöket kan i vissa fall leda till att utmättningsförsöket inte kan läggas till grund för tillämpning av insolvenspresumtionen i 2 kap. 8 § konkurslagen (se NJA 1996 not. C 79). I förevarande fall är dock det kvarstående beloppet så stort att utmättningsförsöket bör godtas. Således föreligger förutsättningar för att Ö.C. skall anses vara insolvent enligt angivet lagrum.

Mot detta har Ö.C. gjort gällande att han har förvärvsförmåga och har möjlighet att låna det belopp, ca 200 000 kr, som konkursfordringen uppgår till. Han har åberopat bevisning för att styrka detta. Att det skulle föreligga ytterligare skulder har inte framkommit i målet och Ö.C:s invändning är, bl.a. med beaktande av fordringens storlek, inte sådan att den kan lämnas utan avseende, särskilt som staten inte ens ifrågasatt att Ö.C. har möjlighet att låna beloppet. Således skall Ö.C. vid bedömningen i målet anses ha möjlighet att låna det belopp som konkursfordringen uppgår till. Detta leder till slutsatsen att den genom utmättningsförsöket konstaterade betalningsoförmågan endast var tillfällig och att Ö.C. härigenom har visat att han inte är insolvent.

Målnummer Ö 1027-00

Sökord: Konkurs

Litteratur:
